

ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ...

ରଥରେ ଚଢ଼ିବା ଓ ଠାକୁରଙ୍କୁ...

ଏହି ବନ୍ଧବ୍ୟ ପରେ ସରକାରୀ ନିଷେଧ ଲାଗୁହେଲା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଇଁବା ପାଇଁ ବାରଣ କରାଗଲା। ପ୍ରଥମତଃ, ଯଦି ଏହା ଏକ ପାପ, ତେବେ ଏତେ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଶତଶତ ଭକ୍ତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଇଁଛନ୍ତି — ସେମାନେ କଣ ଅକାଶତରେ ପାପ କରିଛନ୍ତି ? ଏହା ନିହାତି ଅନାୟା। ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ଭଗବାନ୍ ?ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ଦକ୍ଷିତ ହେଉଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ ମହାପ୍ରଭୁ ନିଜେ ଆଗକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି। ଏହି ଧାର୍ମିକ ସ୍ୱାମୀମାନ, ଏହି ଦିବ୍ୟ ଅଧିକାର ପ୍ରଶିଥରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିଳିବା ଭରିତ। ଏହି ନିଷେଧ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଦଳିତ, ଜଣେ ଗାଁର ଭକ୍ତ, ଜଣେ ଦୁଃଖୀ ଲୋକ କେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଇଁ ପାରୁନାହାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବରେ ବିବେଚନାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି। ଏହା ମାନବତା, ଭକ୍ତି ଓ ଦେବ ଭାବନା ଉପରେ ଏକ ଶକ୍ତଆଘାତ। ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ମଠ ଓ ଶ୍ରାମୟିର ପ୍ରଶାସନଙ୍କ ଉଚିତ ହେଉଛି ଏହି ନିଷେଧକୁ ପୁନଃବିଚାର କରିବା , ଯଥାଯଥ ପରିଚାଳନା ଓ ନିୟମ ପାଳନ ସହିତ ଭକ୍ତମାନେ କିପରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଇଁ ପାରିବେ — ଏହା ଭକ୍ତ ଓ ଠାକୁରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେଇ ଦିବ୍ୟ ବନ୍ଧନକୁ ଆହୁରି ସନ୍ନିଷ କରିବ। ଭବସାଗରକୁ ଉଦ୍ଧାରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ମହାପ୍ରଭୁ ବଡ଼ବାଣ୍ଟକୁ ଆସନ୍ତି, ସେଠାରେ ମନରେ ଅନେକ ଭାବ ନେଇ ଆସିଥିବା ଭକ୍ତ ସର୍ତ୍ତରୁ ଦକ୍ଷିତ ହେବା ଏକ ଅଭିଶାପ ବୋଲି ବ୍ୟଖ୍ୟା କରାଯିବ। ଏହି ନିଷେଧକୁ ଉଠାଇ ଦେଇ ଓ ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ‘ପତିତପାବନ’ ରୂପକୁ ପୁନଃ ଗ୍ରାପିତ କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ।

କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର...

କରକମଳରୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦାକନକ ‘କଳିଙ୍ଗ ଉନ୍-୨୦୨୪’ ସମ୍ମାନରେ ବିରୁଦ୍ଧିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ କହିଛନ୍ତି ଯେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଠାରୁ ଏହି ସମ୍ମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ମୋ ପାଇଁ ଗର୍ବ ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବାବେଗର ବିଷୟ । ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ଭାବରେ ମୋ ପାଇଁ ଏହା ବହୁତ ବଡ଼ ସମ୍ମାନ । ଏହାକୁ ମୁଁ ଶରରେ ବାଖ୍ୟା କରିପାରିବି ନାହିଁ । ଏହି ସମ୍ମାନ ମୋର ନୁହେଁ, ବରଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଓଡ଼ିଆଙ୍କର । ଏକ ସାରସ୍ୱତ ସାହିତ୍ୟ ସଭାରେ ମୋତେ ଏହି ସମ୍ମାନର ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ଯୋଗ୍ୟ ଭାବିଥିବାରୁ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ ମାନ୍ୟବର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ସାରଳା ସାହିତ୍ୟ ସଂସଦ ଏବଂ ଚନ୍ଦନ କମିଟିକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି । ଆଜିର ଦିନ ମୋର ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନରେ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇଉଠିବ । ଏହି ସାରସ୍ୱତ ସାହିତ୍ୟ ସଭାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଉପସ୍ଥିତି ରହି ଆଦିବଳି ସାରଳା ଦାସ, ଓଡ଼ିଆ ରାଷ୍ଟ୍ରା, ରାଷ୍ଟ୍ରା ଓ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଯଥୋଚିତ ସମ୍ମାନ ଦେଇଥିବାରୁ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି । ଏହି ସମ୍ମାନଜନକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ହରିବାବୁ କନ୍ଧମପାତି, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହନ ଚରଣ ମାଝୀ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା, କ୍ଳାତା ଓ ଯୁବ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ସୁରଜ, କଟକ ସାଂସଦ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱହରି ମହତାବ, ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖକା ଦୁରୁଦ୍ଧଣ ପ୍ରତିଭା ରାୟ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।

ସରିଲା ରଥଯାତ୍ରା...

ସିଂହଦ୍ୱାରକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ନୀତି ପାଳନ ଅବସରରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସିଂହଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ ରଖାଯାଇଥିଲା । ପରେ ମହାପ୍ରଭୁ ମା’ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ମାନକଞ୍ଚନ କରି ସିଂହଦ୍ୱାର ବାନ୍ଧିବା ପାଇଁହତ ଦେଇ ଶ୍ରାମୟିରରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଜଗମୋହନକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ ପୁଣି ଥରେ ଜୟବିଜୟ ଦ୍ୱାରଠାରେ ବିରୋଧର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ମହାପ୍ରଭୁ । ଶ୍ରାମୟିର ଜୟବିଜୟ ଦ୍ୱାରକୁ ମା’ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସହଚରୀମାନେ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଏଠାରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସହଚର ଓ ମା’ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସହଚରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାରମ୍ପରିକ ବଚନିକା ପରେ ଜୟବିଜୟ ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଥିଲା ।

ଆୟତ୍ରେମ...

ଗୋଟିେ ଭାରସାମ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍ତମ୍ଭ ଆୟତ୍ରେମ ମାନବତ୍ରେମର ଅଣ୍ଟାଘୋଟକ ଛ ଘାତକ ନୁହେଁ । ଆଜି ଯେଉଁ ଆୟତ୍ରେମରେ ଅନେକ ଅନ୍ଧସ୍ତ ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି ଏବଂ କ୍ରମଶଃ ଅଧିକ ଏକାକୀଭୂରେ ସନ୍ତୁଛନ୍ତି, ତାହା ଭୋଗବାଦର ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା । ଏହା ନିଜକୁ ସାରା ବିଶ୍ୱର କେନ୍ଦ୍ରରେ ରଖିବାର ପ୍ରବଣତା । ଏହା ଫଳରେ ନିଜ ହାତ ମୁଠାରେ ଦୁନିଆକୁ ପାଇ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଏକା । ବିନୋଦନର ସମସ୍ତ ସାଧନ ଆଇ ମଧ୍ୟ ଏକା । ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସକ୍ରିୟ ଆଇ ମଧ୍ୟ ଏକା । ଆଜିର ପୃଥିବୀ ଏମିତିରେ ହିଁ ବିଭକ୍ତ । ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକ୍ଷମ୍ୟରେ, ମରାଦର୍ଶରେ ବିଭକ୍ତ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଇତିହାସରେ ଘଟିଥିବା କୌଣସି ଘଟଣା ପ୍ରେକ୍ଷାରେ ବିଭକ୍ତ । ବିଛେଦ-ସଂସ୍କୃତିର ଗାନ୍ଧ ହେଉଛି ସାରା ବିଶ୍ୱରେ । ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ରାଜନୀତି, ଉଭୟେ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବିଛେଦକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଅନ୍ତି । ତେଣୁ ସମାଜରେ ସଂସାର ପରିବର୍ତ୍ତେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା ବଢୁଛି । ପାରାସ୍ତରିକ ନିର୍ଭରତା ଓ ସହଯୋଗ ବଦଳରେ ଦୂରତା ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରାଯାଉଛି । ସମସ୍ତ ବଦଳରେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହା ଫଳରେ କନ୍ଦୁ ନେଉଛି ଏକ ମାରକ ଏକାକୀତ୍ୱ । ଜଂଗଲରେ ଚୁକଟି ଶବ୍ଦ ଅଛି – ସକିନ୍ଦ୍ରାତ ଏବଂ ଲୋନଲିନେସ । ଉଭୟର ଔଚିତ୍ କଥ ଅଛି ଏକା । କିନ୍ତୁ ସଂସ୍କଳିକ୍ଷୁତତା’ ହେଲା ସକାରାତ୍ମକ । ଏହା ପ୍ରଶାନ୍ତି ଆଣେ । ଦଂଳୋନଲିନେସଦଂ କଳାରାମକ । ଏହା ମଣିଷକୁ ନିଦାରୁଣ ଭାବେ ଏକ କରିଦିଏ । ଏହି ଏକାକୀତ୍ୱ ଏକ ମହାମାରାର ଆକାର ଧାରଣ କଲାଣି । ନିଜକୁ ସମାଜରୁ ପୃଥକ କରିଦେବାର ପ୍ରବଣତା ଉଦ୍‌ବେଗ ଓ ବିକ୍ଷତାକୁ ଜନ୍ମ ଦିଏ । ଆୟତ୍ରେମର ଦ୍ୱାହି ଦେଇ ମାତୁଡିରିଭିକ୍ତ ଭୋଗବାଦ ଚକ୍ରାକାରରେ ଗୋଟିେ ଲୁହରେ ଆଦିତ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ଏକ କୃତ୍ରିକ ଚକ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରେ । କେବଳ ମାନସିକ ନୁହେଁ, ଏହାର ଖାରାରିକ ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟାନକ ଛ ବିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦ ନିଜକୁ ଭଜପାଇବାର ବା ଆୟତ୍ରେମର ଛଦ୍‌ବୃତ୍ତେଗରେ ଏକାକୀଭୂର ଚୋରା ଫ୍ରୋଟ ମାତୁ । ସ୍ୱପ୍ତି କିଟି ରୂମ୍ମା (୧୨୦୭–୧୨୭୩) ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଲେଖିଥିଲେ, “ଆସନ୍ତୁ ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ ଭଜ ପାଇବା । ପରସ୍ପରକୁ ହେଉଜେବା ପୂର୍ବରୁ ପରସ୍ପରକୁ ଲାଳନାପାଳନ କରିବା ।” ସମୟ ଆସିଛି ମାଇଲି ସିେରସଙ୍କ ସହିତ ଗୁମ୍ଫାକୁ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିବାର ଏବଂ ଚୁଡ଼ିବାର । ଏକାକୀଭୂର ଅଞ୍ଚରଗିରେ ହଜି ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସମାଜକୁ ଆପଣେଇ ନେବାର ।

ସଂଚାର ମାର୍ଗ, ଜେଜ୍ଜାନାଳ ୭୫୯୦୦୧ (ଲେଖକ ସକ୍ରିୟ ସାମ୍ବାଦିକତାରୁ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ମତାମତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ।)

ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରାର...

୧୦.ପୁତ (ଦର୍ଶନ) ମନ୍ତ୍ର – “ଓଁ ତେଜୋବିଧି ଶୁକ୍ରମାସ୍ୟମୃତମସି ଧାମ ନାମାସି । ପ୍ରିୟଂ ଦେବାନା ମନାଧିଷ୍ଠଂ ଦେବଯଜନମ୍ ।।” (କାଣ୍ଡସଂହିତା- ୧ । ୪୯)
୧୧.ଅକ୍ଷତ (ଲାଗି) ମନ୍ତ୍ର – “ ଓଁ ଅନୁପତେକନୃସ୍ୟ ନୋ ହେଦ୍ୟନମାବଦ୍ୟ ଶୁଣ୍ଠିଶଃ । ପ୍ରପଦାତାରଂ ତରିଷ ଈର୍ଜଂ ନୋ ଧେହି ବିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ । ବିଶ୍ୱକର୍ମଣୋ ସ୍ୱାହା ।।” (କାଣ୍ଡସଂହିତା - ୧୨ । ୮୪)
୧୨.ସୂର୍ଯ ଅଜକାର(ଲାଗି) ମନ୍ତ୍ର – “ଓଁ ଅଜକାରଣମସି ଭୃଯୋକକଙ୍କରଣଂ ମେ ଭୂୟତଃ” ।।
୧୩.ଦସ୍ (ଲାଗି) ମନ୍ତ୍ର – “ଓଁ ପରିଧାୟେି ଯଶୋଧାୟେି ଦୀର୍ଘାୟୁତ୍ୱାୟ ଜଗଦସ୍ତିରଗ୍ନି । ଶତଂଚକ୍ରାବାମି ଶରଦଃ ସୁରୁତା ରାୟଯୋଶ୍ମମତିସଂବ୍ୟାଧିଷେୟ ।।” (ପାରଶ୍ୱରଗୁପ୍ତସ୍ତୁତ – ୨।୬।୨୦)
୧୪.ଚନ୍ଦନ(ଲାଗି) ମନ୍ତ୍ର – “ଓଁ ଗନ୍ଧଦ୍ୱାରାଂ ଦୁରାଧର୍ଷୀଂ ନିତ୍ୟପୁଷ୍ପଂ କରିଶିମାମ୍ । ଈଶ୍ୱରାଂ ସର୍ବଭୂତାନଂ ଦ୍ୱାମିହୋପଦ୍ମହେ ଶ୍ରିୟମ୍ ।। (ଭତି ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବିଧି)
ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟଯେ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବିଧି ଷୋଡ଼ଶ ଦ୍ରବ୍ୟାଦିରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିଲେ କେଁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ନୀତିରେ ବରକୋଳି ପତ୍ର ଓ ସିନ୍ଦୂର ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇନଥାଏ। ବାଉଁଟହୁରୁହୁଆ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହଙ୍କର ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବିଧିରେ ୧୪ଟି ଜନିଷାଡ଼ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥାଏ। ପ୍ରାଚୀନ ସୁଗରୁ ପ୍ରତଳିତ ବୈଦିକ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରାନୁଯାୟୀ ମୂଳିକା କପାଳରେ ଲଗାଇବାର ଅର୍ଥ ଭୂମି ବାଧା ଦୂରୀଭୂତ ଓ ଆକର୍ଷିକ ଦୁର୍ଗତିଶାନ୍ତ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା। ପୂର୍ବୀ ଧାରଣର ଅର୍ଥ ଦୁଃ ସୁହରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା। ଦୁଃ ଧାରଣ ଦ୍ୱାରା ଅପରକୁ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରିବା। ଗୋରଚନା ଲାଗି ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ନିଜକୁ ଦେଖିଷ କରିବା, ବଧୂ ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ଶତ୍ରୁକୁ ମୋହନ କରିବା, ଶ୍ୱେତ ସୋରିଷ ଅର୍ପଣରେ ଅପଗ୍ରହ ବା ଅପର୍ବର୍ତ୍ତ ନାଶନ ଏବଂ ଅଜକାର ଲାଗିରେ ଶ୍ରାବର୍ଜନାର୍ଥ ଅଟେ। ବୈଦିକ ମନ୍ତ୍ରରେ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଅର୍ପଣରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ମଙ୍ଗଳ ମନାସ ହେଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବା ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ନାମରେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଛି। ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଏକ ସାତ୍ରାକାଳୀନ ଉତ୍ସବ ହେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବିଧି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ।

ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଆନ୍ଧର୍ଜାତିକ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଭାରତ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଧାମ, ପୁରୀ, ମୋ: ୯୪୩୭୨୮୧୧୦୨ drbhaskarmishra@gmail.com

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପ୍ରଶାସନ ମିଳିତ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱନିଅନ୍ତାଙ୍କ ରଥସେବା ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉ

ପୁରୀ: ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶରେ ମହାକୁମ୍ଭ ସରିଲା ପରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଯୋଗୀ ଆଦିତ୍ୟନାଥ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀ କଂ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସପ୍ତାଲ କର୍ମଚାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମର୍ଥିତ କରିଥିଲେ । ଠିକ ଏହିପରି ୪ ବର୍ଷ ଧରି ରଥଯାତ୍ରାପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସୁଚନା, ପୁରୀ ବିଶ୍ୱନିୟନ୍ତ୍ରୀ କଂ ରଥସେବା ସମ୍ମାନ ସମସ୍ତ ସେବାୟତଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀ, ରଥ ବିଶ୍ୱକର୍ମୀ, ପୁଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥିତ କରିଆସୁଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମର୍ଜନା ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ପ୍ରସାଶନ ମିଳିତ ଆନୁକୁଲ୍ୟାରେ ହେବ ବୋଲି ମାନ୍ୟବର ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଛନ୍ତି । ଏହି

ସମର୍ଜନା ଉତ୍ସବ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖୁବ୍ ଆଡମ୍ବର ସହକାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଇଆସୁଥିବାବେଳେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମର୍ଜନା ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ପ୍ରସାଶନ ମିଳିତ ଆନୁକୁଲ୍ୟାରେ ହେବ ବୋଲି ମାନ୍ୟବର ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହି ସମର୍ଜନା ଉତ୍ସବକୁ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ଓ ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁରୋଧ ବିଶ୍ୱନିୟନ୍ତାଙ୍କ ରଥସେବା ସମ୍ମାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ପ୍ରସାଶନ ମିଳିତ ଆନୁକୁଲ୍ୟାରେ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏକ ନୂତନ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହରେକୃଷ୍ଣ ଶତପଥୀ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି

ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଭିଜିଲାନ୍ସ ଓ ମନିଟରିଂ କମିଟି ବୈଠକ

ପୁରୀ: ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତି ବିଭାଗର ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଭିଜିଲାନ୍ସ ଓ ମନିଟରିଂ କମିଟି ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଅଧକ୍ଷତା ତଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରି ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତିଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇନ ରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଧାର ରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ

ଦେଇଥିଲେ ।ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା, ଜଞ୍ଜର କାଷ୍ଟ ବିବାହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।ଅନେକ ସମୟରେ ମାମଲା ଗୁଡିକ ର ସତ୍ୟତା ଉପରେ, ଜାତି ଗତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ ।ତେଣୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସଠିକ ଭାବେ ଏହାର

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବଡ଼ ନିଷ୍ପତ୍ତି: ପୁରୀ ହେବ ମହାନଗର ନିଗମ

ଭୁବନେଶ୍ୱର: ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପବିତ୍ର ରଥଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହନ ଚରଣ ମାଝୀ ଆଜି ବଡ଼ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସହର ‘ପୁରୀ’କୁ ମହାନଗର ନିଗମରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ପୁରୀ ସହରକୁ ପ୍ରତିଦିନ ଲକ୍ଷଲକ୍ଷ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଆଗମନ ଓ ଏଠାକାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ପୁରୀରେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂଗ୍ରହାଳୟ, ପାଠାଗାର ଓ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ହେବ ବୋଲି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି, ପୁରୀ ଆଉ ପୌରାଞ୍ଚଳରେ ସୀମିତ ରହିବ ନାହିଁ । ଏହାର କଲେବର ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଓ ଇତିହାସର ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ହେବ । ଓଡ଼ିଆ ଅସ୍ଥିତାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ । ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ସାଙ୍ଗକୁ, ବହୁବିଧ ସେବା, ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା ଦ୍ୱାରା ଏକ ବିରାଟ ସକାରାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖୁଛନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି, ଏବେ ପବିତ୍ର ପୁରୀ ସହରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଘୋଷଯାତ୍ରା ଜାରି ରହିଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି, ଏବେ ପବିତ୍ର ପୁରୀ ସହରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଘୋଷଯାତ୍ରା ଜାରି ରହିଛି । ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ମହାପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଇସାରିଛନ୍ତି । ଏହି ଯାତ୍ରାକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମ ସାରା ଭାରତର ସବୁ ଧର୍ମସ୍ଥଳୀ ଠାରୁ ଅନନ୍ୟ । ଏଠାରେ ଭକ୍ତ ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ଏକାକାର ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ରଥ ଡିୟୁଟି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିଦାୟ ସମର୍ଜନା

ପୁରୀ:ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ରଥଯାତ୍ରାରେ ସାମିଲ ହେବା ଏକ ଗୌରବ ର କଥା ।ତେବେ ଏହାକୁ କେବଳ ଡିୟୁଟି ଅପେକ୍ଷା ଯଦି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବା ବୋଲି ଭାବି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ତେବେ ଆନନ୍ଦ ଲାଗିବ ବୋଲି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା । ଆଜି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର

ସର୍କିଟ ହାଉସ ଠାରେ ରଥଯାତ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ ରେ ନିଯୋଜିତ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ସମର୍ଜନା ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।ଏଥିରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀ ରାଣା ରଥଯାତ୍ରା ଏକ ସାମୁହିକ କାର୍ଯ୍ୟ ।ସମସ୍ତଙ୍କ ସମନ୍ୱୟ ଓ ସହଯୋଗ ରେ ଏହା ସଫଳ

ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣାଣୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ

ପୁରୀ: ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣାଣୀ ଆଜି ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମା ଭୂ ଅର୍ଜନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।ଏଥିରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା ଅଧକ୍ଷତା କରିବା ସହ ଅଭିଯୋଗ କାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡିକର ଶୁଣାଣୀ କରିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଉଥିବା ଆବେଦନ ଗୁଡିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।ଏଥିରେ ମୋଟ ୯୦ ଅଭିଯୋଗ ମିଳିଥିଲା ।ସେଥିରୁ ୬୫ ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ, ୨୦ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କିତ,୪ଟି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରିଭିଟି ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ସହାୟତା ସମ୍ପର୍କରେ, ୧ ଟି ରେଡକ୍ରସ ରୁ ସହାୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ରହିଥିଲା ।ବଡ଼ଖଣ୍ଡା ୨ ଗୋଟି ଅଭିଯୋଗ ର ସମାଧାନ ହୋଇଥିଲା ।

ପୁରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର କୋଣସ୍ଥିତ ବାବା ବାଲିକପିଳେଶ୍ୱର ମହାଦେବଙ୍କ ନାମରେ ଥିବା ପଟ୍ଟାକୁ ଚଞ୍ଚକତା ପୂର୍ବକ ଖାରଜ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଦାବି କଲେ ଟ୍ରଷ୍ଟବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟମାନେ

ପୁରୀ: ନରେନ୍ଦ୍ର କୋଣସ୍ଥିତ ବାବା ବାଲିକପିଳେଶ୍ୱର ଦେବମନ୍ଦିର ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡ ଏକ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଟେ । ଏଠାରେ ବାବା ବାଲିକପିଳେଶ୍ୱର ମହାଦେବ ପୂଜା ପାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଠାକୁର କ ପଛ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ବସନ୍ତ କୂଟୀର କମିଟି ର ଜାଗା ପୂର୍ବ ନଂ୧୩୫,ଖାତା ନଂ୬୯, କିସମ: ଘରବାଟୀ, ଏରିଆ:୦.୦୮୦ ଡେସିମିଲ ସମ୍ବନ୍ଧରୁ ଏରିଆ:୦.୦୦୫.୩୫ ଡେସିମିଲ ଶ୍ରୀ ରାଜେଶ କୁମାର ମହାନ୍ତି ନିଜ ନାମ ରେ ତା ୩୧.୧.୨.୨୦୧୯ରିଶ୍ରେ ସବ୍ ରେଜିଷ୍ଟର, ପୁରୀ କଂ ଦଲିଲ ନଂ୧୪୮ ୨୦୦୩ମା ମାଧ୍ୟମରେ କ୍ରୟ କରି ପୁନଶ୍ଚ ଉପରୋକ୍ତ ଜମି କୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବାବା ବାଲିକପିଳେଶ୍ୱର ଦେବ ମନ୍ଦିର ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡ କୁ ସବ୍ ରେଜିଷ୍ଟର, ପୁରୀ କଂ ଦତ୍ତପତ୍ର ଦଲିଲ ନଂ୧୧୪୮ ୨୦୦୧୭୬୪୪ ତା୧୨.୦.୫.୨୦୨୦ ମାଧ୍ୟମରେ ଟ୍ରଷ୍ଟକୁ ଦାନ କରିଥିଲେ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜସ୍ୱ ନୀରିକ୍ଷକ, ଟାଉନ୍ (ଉତ୍ତର)ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ ପକ୍ଷ ନୋଟିସ୍ ନଂ୩୬୧୦୯, ମକଦ୍ଦମା ନଂ୨୧୯୯୮/୨୦୨୦ ଦ୍ୱାରା ରାଜସ୍ୱ ନୀରିକ୍ଷକ

ତା୧୭:୦୭:୨୦୨୦ ରିଶ୍ରେ ପୁରୀ ତହସିଲଦାର ନିକଟକୁ ଏହି ମ୍ୟୁଟେସନ କେସ୍ ନଂ୧୯୯୮/୨୦୨୦ ବର୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ପଞ୍ଜସଲା ହୋଇନାହିଁ ତେଣୁ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ପୁରୀ ତହସିଲଦାର ଅଦାଲତରେ ମ୍ୟୁଟେସନ କେସ୍ ନଂ୨୧୯୮/୨୦୨୦ ବିଚାରଧାନ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ତରବିଆ ଭାବେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପୁନରାୟ ଉପ-ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପୁରୀଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଅପିଲ କେସ୍ ୫୨/୨୦୨୦ ତା ୦୮/୧୨/୨୦୨୦ ମକଦ୍ଦମା ଫାଇଲ କରନ୍ତି ଓ ନୋଟିସ

ଆସେ ଏହାର ଜବାବରେ ମ୍ୟୁଟେସନ କେସ୍ ନଂ୨୧୯୮/୨୦୨୦ ବର୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ପଞ୍ଜସଲା ହୋଇନାହିଁ ତେଣୁ ଅପିଲ କେସ୍ ୫୨/୨୦୨୦ ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବୋଲି ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡ ପକ୍ଷରୁ ଉପ-ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଦାଲତରେ କିଣ୍ଡର ଭାବେ ଜଣାଯାଏ । ଶ୍ରୀଜୀଉଙ୍କ ଚଞ୍ଚକତା ପୂର୍ବକ ପଟ୍ଟା ଖାରଜ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପୁରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କରିଥିବା ହେତୁ ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟମାନେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଅଭିଯୋଗ ଉଠାଇଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକ ହେଲା-ମ୍ୟୁଟେସନ କେସ୍

ନୂତନ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲେ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା ଏସପି ପିନାକ ମିଶ୍ର

ପୁରୀ: ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ସମ୍ମୁଖରେ ରଥାତ୍ମକ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ପହଞ୍ଚ ଖୋଲିବା ସମୟରେ ଦଳାତକଟାରେ ତିନି ଜଣ ଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରାଣହାନି ଘଟଣାରେ ବଦଳିଛନ୍ତି ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଶଙ୍କର ସ୍ୱାଇଁ । ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି ନୂଆ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା । ଶ୍ରୀ ରାଣା ଶରଧାବାଲିରେ ପହଞ୍ଚି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଭିକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ସେ କହିଛନ୍ତି, ସମସ୍ତଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ରଥଯାତ୍ରା ଶୁଖିଳିତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବୁ । ଭକ୍ତମାନେ ଯେଭଳି ଏକ ସୁଖଦ ଅନୁଭୂତି ନେଇ ଫେରିବେ ତାହା ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବୁ । ଭକ୍ତଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଓ ଶୁଖିଲା ଆମର ପ୍ରାଥମିକତା ରହିବ ବୋଲି ସେ ଏହି ଅବସରରେ କହିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ପୁରୀର ନୂତନ ଏସପି ଭାବେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ପିନାକ ମିଶ୍ର । ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଦିନ ଭକ୍ତ ରଥ ଦଉଡ଼ି ନେଇ ପକେଇଲେ । ରଥରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ ନଥିଲା, ଲୋକେ ଚାଣିନେଲେ । ସେବେଠାରୁ ପରିଚାଳନାଗତ ତ୍ରୁଟିକୁ ସୁଧାରି ନାହାନ୍ତି । ଏବେ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ମାରିଦେଲେ । ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ ଜୟନ୍ତ କୁମାର ଷ୍ଟଡ଼୍ଡା କହିଛନ୍ତି, ପୁରୀ ଶରଧାବାଲିରେ ଉତୁଳିଥିବା ଅଭାବନୀୟ ସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଶୁଖାଲୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖଦାୟକ । ଦିବଙ୍ଗତ ଆତ୍ମାଙ୍କ ସଦ୍‌ଗତି ନିମନ୍ତେ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ସହ ଶୋକ ସନ୍ତପ୍ତ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କୁ ସମବେଦନା ଜଣାଉଛି । ଆହତମାନଙ୍କ ଆଶୁ ଆରୋଗ୍ୟ କାମନା କରୁଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହନ ଚରଣ ମାଝୀ ଏହି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱର ସହ ନେଇ ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଦୋଷୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି ।

ପଲ୍ଲିଶ୍ରୀ ମେଳା ଉଦ୍‌ଯାପିତ

ପୁରୀ: ପୁରୀ ବେଳାଭୂମି ରେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ ଓ ଓରମାସ ପକ୍ଷରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ପଲ୍ଲିଶ୍ରୀ ମେଳା ଉଦ୍‌ଯାପିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଉଦ୍‌ଯାପନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚଞ୍ଚଳ ରାଣା ଯୋଗ ଦେଇ ଏହି ମେଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଆମ ଗ୍ରାମୀଣ ଶିଳ୍ପୀ ଓ କଳାକାର ମାନେ କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଭାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁ ନାହାନ୍ତି ବା ସହ ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଏହି ମେଳାରେ ୨୬୬ଟି ଷ୍ଟଲରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହସ୍ତତନ୍ତ, ହସ୍ତଶିଳ୍ପ, କୈବିକ ଉତ୍ପାଦ, ବନଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ଚେରାକୋଟା ସାମଗ୍ରୀ, ଆଦିବାସୀ ଅଳଙ୍କାର, ବାଜରା ଆଧାରିତ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ, ପ୍ରାକୃତିକ ତେଲ, ପାରମ୍ପରିକ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

ପୁରୀଠାରେ ଜାତୀୟ ଲୋକମେଳା-କୃଷିମେଳା ୨୦୨୫ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

ଉତ୍କଳୀୟ ସଂସ୍କୃତି ସହ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ମହାନିଳନ ପର୍ବ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

■ ଲୋକମେଳାକୁ ବିଶ୍ୱମେଳା କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ସଂକଳ୍ପ ବନ୍ଧ: ସମିତ ପାତ୍ର

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସୂଚନା ପକ୍ଷରୁ ଆୟୋଜିତ ୨୩ ତମ ଲୋକମେଳା ଓ ୧୬ ତମ କୃଷିମେଳା, ଆଗାମୀ ଦିନରେ ବିଶ୍ୱମେଳା କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ସଂକଳ୍ପ ବନ୍ଧ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ପୁରୀ ଲୋକସଭା ସଂସଦ ଡଃ ସମିତ ପାତ୍ର । ସେହିପରି କୃଷା ବହୁଳ ଓଡ଼ିଶା ରେ କୃଷା ର ବିକାସ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ମେଳା ପରି ଏହି କୃଷା ମେଳା ର ଆୟୋଜନ ଓଡ଼ିଶା କୁ ସମୃଦ୍ଧ ଓ ବିକଶିତ କରିବ । ଏହି ଲୋକମେଳା ମହୋତ୍ସବରେ ଭରତ ବର୍ଷର ୨୦ ଟି ରଜ୍ୟ ୪୦୦ ଠାରୁ କଳାକାରଙ୍କ ନୃତ୍ୟରେ ନାଚି ଉଠିଥିଲା ପୁରୀ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟର ବେଳାଭୂମି । ପ୍ରାଚୀନ ବିଧାନ ଲୋକମେଳା କୁଳାର ଶତାବ୍ଦୀକ ସଭାପତିଙ୍କୁ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା ଭାବେ

ଯୋଗଦେଇ ସଂସଦ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଷିଲା କୁମାରୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ଏହାସହ ସମାବେଶରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ଲୋକପା ଯୁବମୋର୍ଚ୍ଚାର ସଭାପତି ଜୟନ୍ତ ଦାସ, ପୂର୍ବତନ ନଗରପାଳ ଗୌରହରି ପ୍ରଧାନ । ପୂଜାପଣ୍ଡା ନିୟୋଗର ସଂପାଦକ ମଧୁବନ୍ଧୁ ପୂଜାପଣ୍ଡା ସାମନ୍ତ । ଉତ୍କଳୀୟ ସଂସ୍କୃତି ସହ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ମହାନିଳନ ପର୍ବ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସୂଚନା କରିଥିବା ଦ୍ୱାରା ୨୩ ବର୍ଷର ନିଆପର ପ୍ରୟାସକୁ ଭାରତବର୍ଷ ପୁରଣ ରହିବ ବୋଲି ପ୍ରାଚୀନ କେନ୍ଦ୍ରମଣି ବ୍ରଜକିଶୋର ତ୍ରିପାଠୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନୀ ସମାବେଶରେ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ କହିଛନ୍ତି । କେବଳ ଲୋକ ସଂସ୍କୃତି

ନୁହେଁ, ଯେଉଁକି ଭାବେ ୧୬ ବର୍ଷ ଧରି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ସମୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କୃଷିମେଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତବର୍ଷର କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଉପକରଣ, କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ, ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁପାଳନ ତଥା ଭାରତୀୟ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗକୁ ପୁରୀରେ ସମାବେଶ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପାଠୀ କହିଛନ୍ତି । ତତ୍କ୍ୱଳ ହରେକୃଷ୍ଣ ଶତପଥୀଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱ ଓ ସଂପାଦକ ରାଜେଶ କୁମାର ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପରିଚାଳନାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି ଉଦ୍‌ଘାଟନୀ ଉତ୍ସବରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସଦାଶିବ ପରିସରର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରଫେସର ପ୍ରଭାତ କୁମାର ମହାପାତ୍ର, ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିନ ଏକ୍ସଚେନ୍‌ଜ୍ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ମିଶ୍ର, ପୂର୍ବତନ ସଂସ୍କୃତି ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର

ସାମନ୍ତରାୟ, ପୂର୍ବତନ ଯୋଗାଣ ବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଭରତ କୁମାର ନାୟକ, ଚନ୍ଦ୍ରବିଜୟା ମିଶ୍ର, ତଥ୍ୟ ବହି ମିଶ୍ର, ଶ୍ୟାମପ୍ରକାଶ ସେନାପତି, ହେମନ୍ତ ମିଶ୍ର, ସତ୍ୟବ୍ରତ ଦାସ, ନାରାୟଣ ପାତ୍ର, ସୌମ୍ୟରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର, ହିରାସ ଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା ଓ ରାଜେଶ ମହାନ୍ତି, ବିଦ୍ରୋହ କେଶରୀ ସିଂହ ସଂଯୋଜନା କରିଥିଲେବେଳେ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଞ୍ଚାଳନ କରିଥିଲେ ଅଧ୍ୟାପକ ଡ. ବିଶ୍ୱନାଥ ମିଶ୍ର । ପ୍ରସ୍ତର ସାହୁ, ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ଦଳେଇ, ରାଜ କିଶୋର ମୁଖା, ଦିବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ସୁବୁଦ୍ଧି ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ା ଏଥିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ । ୧୬ତମ କୃଷା ମେଳାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃଷା ପ୍ରତିଯୋଗୀ ଭାବେ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି

ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୃଷା ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପୁରସ୍କୃତ ହେଇଥିବା ବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ଭରତ ସରକାରଙ୍କ ବାୟୋଟେକ୍ନୋଲୋଜି ବିଭାଗ ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରଦର୍ଶନ କାରୀ ମିଳିତ ଭାବେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହିପରି ପୁରୀଜଳ ରେକର୍ଡାର, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କୋୟର ବୋର୍ଡ଼ ଓ ସହକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପୁରୀ, ଯଥାକ୍ରମେ ୧ମ, ୨ୟ ଓ ୩ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଷ୍ଟଲ ଭାବେ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ୨୨ଟି ରାଜ୍ୟର ୫୨୦ ଜଣ କଳାକାର ଓ କୃଷି ଅଧିକାରୀମାନେ ଶେଷ ପର୍ବରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ଦିବସର ମହାସାଧନ ଅତିଥିବୃନ୍ଦ

ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିବା କଳାକାରମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା

ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରୁ ଆସିଥିବା କଳାକାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲୋକନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ

ଅତିଥିମାନଙ୍କ ଜାତୀୟ ୧୬ତମ କୃଷିମେଳା ୨୦୨୫ ପରିଦର୍ଶନ

ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ୨୩ତମ ଲୋକମେଳା ଓ ୧୬ତମ କୃଷିମେଳା ୨୦୨୫ ସଫଳ ହୋଇଛି ସେମାନଙ୍କୁ ଅତିଥିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେବା ଅବସରରେ

ଚତୁର୍ଥୀମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ପହଣି ବିଜେ

ଗଜପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛେରା ପହଣି ନାଚି

ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାଭର ଚିନିରଥ

ଚିନି ରଥକୁ ଚାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଆଜ୍ଞାମାଳ ବିଜେ

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ରଥ ପରିକ୍ରମା

ରଥଚାର୍ଯ୍ୟର ଶେଷସ୍ଥଳି ଦେଉଛନ୍ତି କାରିଗର

ଚତୁର୍ଥୀମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସୁନାବେଶ (ବଡ଼ ଚତୁର୍ଥୀ ଦେଶ)

ପବିତ୍ର ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଡ. ହରି ବାବୁ କମଳପାତି, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମୋହନ ଚରଣ ମାଝୀ, କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ, ଗଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ସେଣାପୁତ୍ର, ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କେ.ଭି.ସିଂହଦେବ, ପ୍ରଭାତି ପରିଡ଼ା, ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ର ଓ ଆଡ଼ଭୋକେଟ ଜେନେରାଲ ପିତାମ୍ବର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ସିଂହ ଦ୍ୱାରାଠାରେ ସୁନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ରଥଯାତ୍ରା ସ୍ମୃତି ସଂଖ୍ୟା ‘ଭବ୍ବକ ପ୍ରସଙ୍ଗ’ ଉଦ୍ଘୋଷନ କରିଛନ୍ତି ।

ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରାରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶିର୍ବାଦ ଲିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଭାତୀ ପରିଡ଼ା, ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଚନ୍ଦ୍ର ହରିଚନ୍ଦନ ଓ ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ର ରଥଯାତ୍ରାରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶିର୍ବାଦ ଲିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ, ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଧାଂଶୁକା ସୁଲତ ଓ ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ର

ଶରଧାବାଲିରେ ରଥ ବନ୍ଧିଣୀ ମୋଡ଼

ରଥକୁ ଭଜନାଦେ ଚାଣିନେଉଛନ୍ତି

ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରାରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସମ୍ମୁଖରେ ଚିନି ରଥ ପହଂଚିଲାପରେ ଭାବ ବିହ୍ୱଳ ଭକ୍ତ

ନବମୀ ଅବସରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଧାଡ଼ିରେ ଭକ୍ତ

ନୀଳାଦ୍ରୀବିଜେ ଅବସରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ରସଗୋଲା ଭୋଗ

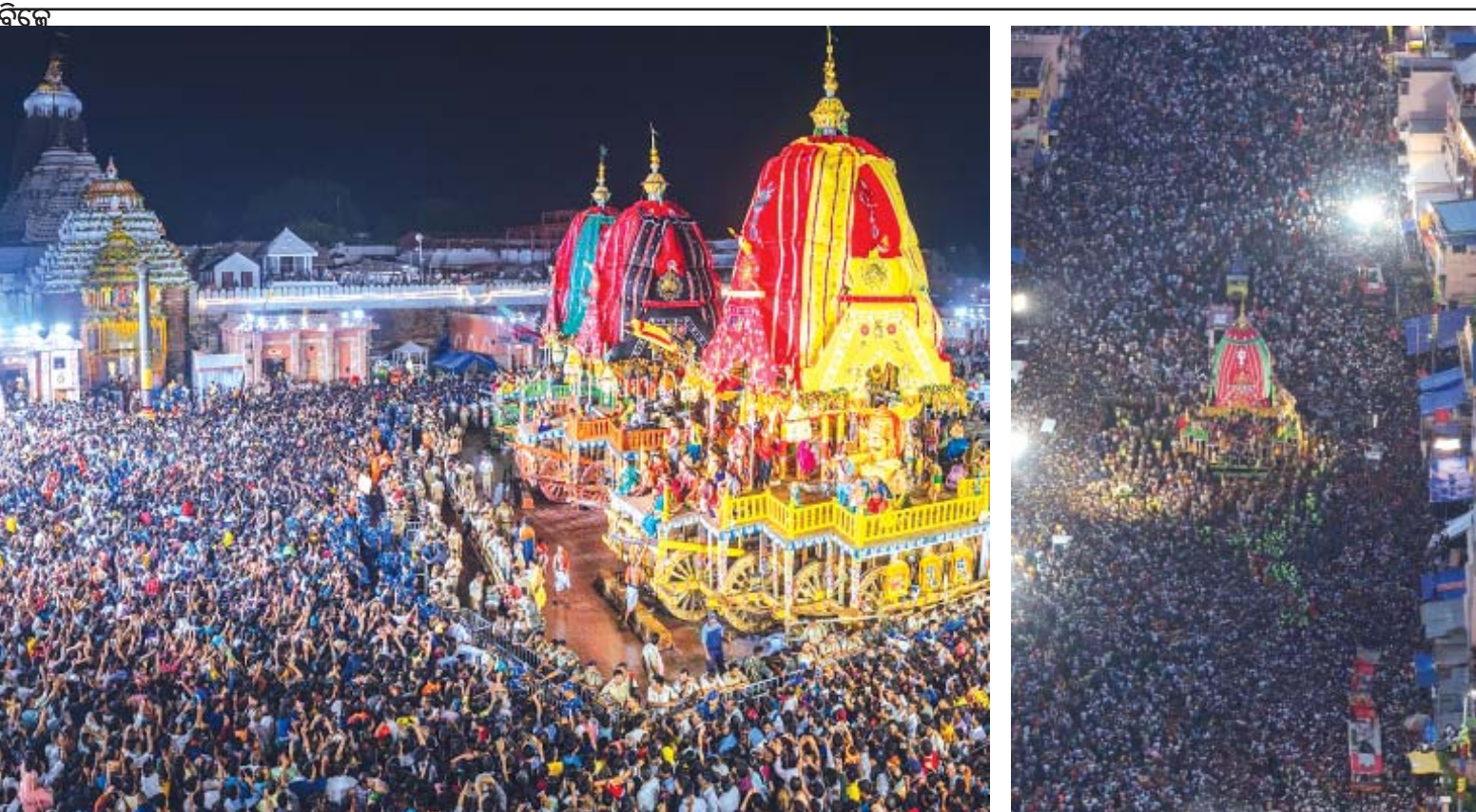

ଚିନିଠାକୁରଙ୍କ ସୁନାବେଶ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରୁ ରଥକୁ ସୁନା ଅଳଙ୍କାର ବିଜେ କରୁଛନ୍ତି ଭଣ୍ଡାର ମେଳାପ

ଚିନି ରଥରେ ଚିନି ଠାକୁରଙ୍କ ଅଧରପଣା ନାଚି ସମ୍ପନ୍ନ

ଛେରା ପଞ୍ଚମୀ ଅବସରରେ ମା'ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିରକୁ

ଆଜ୍ଞାମାଳ ବିଜେ ପୂର୍ବରୁ ରଥକୁ ସୋଧ କରାଯାଇଛି

ସୁନାବେଶ ଅବସରରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସମ୍ମୁଖରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଭକ୍ତଙ୍କ ସମାଗମର ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ

ରଥ ସହ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ଜନସମୁଦ୍ର

ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ମାଉସୀ ମା' ମନ୍ଦିରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପୋଡ଼ାପିଠା ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି ପୂଜକ ବିଶ୍ୱନାଥ ମିଶ୍ର

ରଥଯାତ୍ରା ଅବସରରେ କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନଙ୍କ ସହ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁକେଶ ମହାଲିଙ୍ଗ, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗାଙ୍ଗୁଲୀ, ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ ଜୟତ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ଓ ବରିଷ୍ଠ ସେବାୟତ ମଧୁସୂଦନ ସିଂହାରୀ

କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ ଓ ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ ଜୟତ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀଙ୍କ ସହ ଓଡ଼ିଶାନ୍ୱତ୍ୟରତ କଳାକାରମାନେ

ରଥଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ପୁରୀ ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ରଙ୍କ ସହ ଆଡ଼ଭୋକେଟ ଜେନେରାଲ ପିତାମ୍ବର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଅଭିନେତା ସ୍ୟାମଧାମା ମିଶ୍ର ଓ ସଂଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରେମ୍ ଆନନ୍ଦ

ରଥଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସମ୍ମୁଖରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ସହ ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ ଜୟତ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ପୁରୀ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପୀଠରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଭେଟି ଆଶିର୍ବାଦ ଲିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ, ଗଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ସେଣାପୁତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଧାଂଶୁକା ସୁଲତ, ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ।

ପୁରୀ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରୁଛନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ, ଗଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ସେଣାପୁତ୍ର, ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଧାଂଶୁକା ସୁଲତ, ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ର ଓ ବିଧାୟକ ବାବୁ ସିଂ

ରଥଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ପୁରୀ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ସାଂସଦ ଡ. ସମିତ ପାତ୍ରଙ୍କ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀମାନେ ।

ସୁନାବେଶ ଅବସରରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସମ୍ମୁଖରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ସହ ପୁରୀ ରାଜ୍ୟସଭା ସାଂସଦ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର

ରଥ ସମ୍ମୁଖରେ ପୁରୀ ରାଜ୍ୟସଭା ସାଂସଦ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର

ମହାନ ପରମ୍ପରାର ଆଦର୍ଶ ଏ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ନିଜକୁ ପରିଚିତ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିପାରିଥିଲା । ଡେଣ୍ଟରୁ ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ରଥରେ ବା ବଡ଼ଦଳରେ ସ୍ଥାୟୀ ଦର୍ଶନ ଓ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଭାବନା ଧାରଣାଅସୁବିଧି । ଏହି ଚିନ୍ତା ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଏ ଯାଠର ପରମ୍ପରା । ସେଇଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ସ୍ୱତ୍ୱଲିପିର ପୃ. ୬୯ ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ‘ଠାକୁର ପହଞ୍ଚି ହେବା ସମୟରେ ବାହାର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ହୁଲିଲେ ଛୁଆଁଁ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ’ ସ୍ୱତ୍ୱଲିପିର ୨୩୩-୨୪୯ ମଧ୍ୟରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ମୁକ୍ତିମନ୍ଥନରେ ମୋଡ଼ ଚଟବିଶୋଟି ଶାସନର ହାତୁଣ୍ଡଶାଳରେ ବସିବା ବ୍ୟତୀତ ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀ, ରାଜକୁମାର, ରାଜଗୁରୁମାନେ ବସନ୍ତି । ଏତେବେଳେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ମନ୍ଦିର ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପ୍ରସାବରେ ସ୍ୱତ୍ୱଲିପିର ପୃ. ୧୮୪ ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି- ‘ନୀତି ବିଷୟରେ ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କର ମତ ଦେବାର ଅଧିକାର ଅଛି ଓ ମନ୍ଦିରର ଧର୍ମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହାଙ୍କୁ ପଚାରି କରିବା ନିୟମ । ମୁକ୍ତି ମନ୍ଥନର ନାୟକ ଅଟନ୍ତି । ପୂଜାଞ୍ଜାମ ନିପୁଣତା ବିଷୟରେ ପୂର୍ବେ ଏ ପୂଜାପଣ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା ଯାତିର୍ଯ୍ୟକରେ ଦେଲେ କେତେକେ ପୂଜା କରିପାରୁନାନ୍ତି ।’ ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଦେବଜ୍ଞ ନୀତି ବିଷୟରେ କିଛି ସମସ୍ୟା ଉତ୍ପତ୍ତିକରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ମତ ଦେବାର ଅଧିକାର ଅଛି ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କର; ମାତ୍ର ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନୀତି ବିଷୟରେ ମତ ଦେବାରରେ ସେ ‘ଏକମାତ୍ର’ ଅଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ମନ୍ଦିରର ଧର୍ମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହାଙ୍କୁ ପଚାରି କରିବା ନିୟମ ଅର୍ଥାତ୍ ମନ୍ଦିରରେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କୌଣସି ବିରୋଧ ନାହିଁ । ତୃତୀୟତଃ ଉତ୍ପତ୍ତିକରି ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ପାରିବାନ ନିୟମ ରହିଛି; ମାତ୍ର ଆଦିବାସୀ ଶବ୍ଦର ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ବୌଦ୍ଧ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଜଗନ୍ନାଥ ଉପାସନା ଭିନ୍ନ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ଅର୍ଦ୍ଧେତି ଦେବାନ୍ତ ଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଭିତରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ନ ଥିଲା ଓ ଏବେ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ମୁକ୍ତି ମନ୍ଥନ ଉପରେ ବସି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କର ମତ ଦେବାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏମାନେ ବର୍ଷ ବିଷେମଧର କୁସଂସ୍କାରକୁ ସ୍ୱାକାର କରିଛନ୍ତି ନାହିଁ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବପୀଠ (ପୂଜାଖଣ୍ଡ) ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବାର ବାୟିତ୍ୱ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପୀଠର ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ସେହି ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଶାସନା ହାତୁଣ୍ଡଶାଳାମାନେ ମେଳି ହୋଇ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପୀଠର ଦଣ୍ଡା ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କର ଏହି କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଓ ଅଧିକାରରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୂଷିତ କରିଥିଲେ । ଏକଥା ୧୮୯୩ ମସିହା ଝଙ୍କାର, ବିଷୁବ ସଂଖ୍ୟା, ପୃ. ୨୫ ରେ ସମୟାନୁସାରେ ମିଶ୍ରଙ୍କ ‘ଆଦିର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କର ଓ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠା’ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ସମ୍ଭବତଃ ଏହା ସିଂହଦ୍ୱାର ଗୁମୁଗୁର ଉତ୍ତରପଟ କାନ୍ଥରେ ପତିତପାବନ ସ୍ଥାପନର ସମସାମୟିକ ଘଟଣା ଓ ଏହି ସମୟରୁ ବର୍ଷ ବିଶେଷମ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରି କ୍ରମେ ସଂକୁଚିତ ହୋଇଥିଲା । ଅତୀତରେ ରଥ ଉପରେ ଚଢ଼ିବା ଓ ବିଗ୍ରହଙ୍କୁ ସଜି କରିବା ନ ଥିଲା ବୋଲି କହିବା ସହ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ଓ ଅନ୍ଧକାର ପରିବାୟକ । ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ଓ ରଥଯାତ୍ରା ଶାସନ ହେବା ପରେ ତାହା ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଭିତରେ ଓ ବାହାରେ (ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାରେ)

ଏବଂ ରଥଯାତ୍ରାରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଯାତ୍ରାଳୀଳ ମହାସ୍ନାନ ରହିଛି କାହିଁକି ? ପୁରୀ କେବଳ ନୁହେଁ ଓଡ଼ିଶା ଗୋଟିଏ ମହିଳାମାନେ ସୁଭଦ୍ରା ରଥ ଛୁଇଁବା ର ପରମ୍ପରାକୁ ଏବେ ରାଜି ଦିଆଯାଇଛି । ଠାକୁର ସିଂହାସନକୁ ଯିବାପରେ, ରଥମାନଙ୍କୁ ଲୁହା ଦ୍ଵାରାକେତୁ ରେ ବନ୍ଧା କରି ରଖାଯାଉଛି । ସହଳ ଦୁଇଶହ ପୁରୁଷମାନେ ତେରକୁ ଜଳିବା ପରି କରୁଛନ୍ତି । ଯଦି ରାୟରେ କି ଆଲୋଚନାରେ ରଥ ଛୁଇଁବା ମନ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ତେବେ ସୁରକ୍ଷା ବକାୟ ଭିତରେ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସ୍କିତିର ରଥ ସଙ୍ଗେ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଗତି ନୁହେଁ କି ? ସର୍ବପର୍ବରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ସର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସୁରକ୍ଷା ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶା ର ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରପରି ଡକ୍ଟର ପଣ୍ଡା ନିତ୍ୟ , ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଛନ୍ତି ଯେ ପୂର୍ବ ସରକାରଙ୍କ ମନମାନ ଭାଙ୍ଗି, ଜଳପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୋହନ ସରକାରଙ୍କୁ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମାନସିକତାକୁ ସ୍ଵଳାମ ଦେଇ, ରଥସଙ୍ଗେ ସୁଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଭକ୍ତ ଓ ଭଗବାନଙ୍କ ମିଳନକୁ କରାଯା ଦରକାର । ଯଦି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଇଁବା ପାପ ? ତେବେ ୨୦୧୫ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁମାନେ ଛୁଇଁଥିଲେକେ ସେମାନେ କ’ଣ ପାପା ? ଯେଉଁ ମାନେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଶହଶହ ବର୍ଷ ଧରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଛୁଆଁଥିଲେ ସେମାନେ କ’ଣ ମହାପାପା ? ଯଦି ଛୁଇଁବା ପାପ, ତେବେ ଠାକୁର ଭକ୍ତକୁ କୋଳାଗତ କରିବା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି ତେ ଡାକିଛି କାହିଁକି ? କିଏ କିଏ ନୁହଁନ୍ତି - ଆମର ଶୁଭକାରୀ ନଥାଏ । ନୁହଁନ୍ତୁ, କିମ୍ବା ଶୁଣିବେ କିଏ ଭଲ ଶୁଣିବେ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖକୁ କ’ଣ ଯାଇପାରେ ? କ୍ଷପ ତ ଜଗନ୍ନାଥ । କିଏ କିଏ କହନ୍ତି -ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏପରିକି ନୁହେଁ ଆଦେଶ ହୋଇଛି । ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏତେ ପ୍ରାଣିଏ, ଏତେ କ୍ୟାମେରା ପରେ କ’ଣ ଆଉ ସୁରକ୍ଷା ଦରକାର ନାହିଁ ?

ସେହେତୁ ଆମ୍ଭନେତୃକ୍ରିକ ଲୋକମାନେ ଅନ୍ୟତ୍ର
ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିବା ପାଇଁ ଜଳଧ୍ୟା ଏବଂ କୁଣ୍ଡା କରିବି,
ବିଚାରନକ ଏକାକୀତ୍ର ଆହୁରି ସାନ୍ଥ ହୋଇଉଠେ ।
ନିଜ ଚାରିପଟର କାନ୍ଥକାନ୍ଥ ସେମାନେ ଏବେ
ଉକା କରିପାରନ୍ତି ଯେ କାହାକୁ ସେପଟରେ କାହାକୁ
ତାକୁ ଦିଶେନି; କାନ୍ଥ ସେପଟେ ଥିବା ଲୋକେ
ମଧ୍ୟ ଏକାକୀତ୍ରରେ ଭୋଗୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ
ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଧୁନିକ ସମୟରେ
କୁମାର ଏହା ଏକ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ଛିଡ଼ା
ହୋଇଛି । ନିଜକୁ ଭଲ ପାଉବା ଏବଂ ସମାଜକୁ
ମୁହଁ ଫେରାଇ ଏ ଦୁଇଟା ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଅଲଗା, ଏକଥାଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସୁଥିବେ
ରେଖାଙ୍କିତ କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । ନିଜକୁ
ଭଲ ପାଉବା ଜଗୁରୀ କିନ୍ତୁ ଏ ଭଲପାଉବାକୁ
ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତିରେ ପରିଣତ କରିଦେବା
ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା
କରିଦେବେ - ତାହା ବଡ଼ ବିପଦଜନକ ।
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର କ୍ଷମତାରେ ଏବଂ ସାମାଜିକ
ସଂଯୋଗ ଭିତରେ (ପୃଷ୍ଠା-୨)

ମାନ ରାଶି - ଏହି ମାସରେ ଆପଣଙ୍କର ଶୁଭାଶୁଭ ମଣ୍ଡିତ ଫଳଦାୟକ ହେବ, ଦେହ ଓ ମନ ପ୍ରାୟ ଭଲ ରହିବ, କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଫଳ ପାଇବେ, ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ, ପରିବାରିକ ଜୀବନ ଖୁସିରେ କାଟିବେ, ବ୍ୟବସାୟରେ ଉନ୍ନତି ଘଟିବ, ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ପଢ଼ାରେ ଶୁଭଫଳ ପାଇବେ ।

ମହାବାହୁ ଆଶିଷ ଦିଅନ୍ତୁ

ମୋହନ ଚରଣ ମାଝୀ
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଶା

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପବିତ୍ର ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବେଳେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀକରମୁଖ ତଥା ଅଗଣିତ ସନାତନା ବିଶ୍ୱାସୀଙ୍କ ଆସ୍ଥା ଓ ବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରତୀକ କଳାଠାକୁର ଭାଇ-ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରିସାରିଛନ୍ତି । ସୁନାବେଶ- ଅଧରପଣା ପରେ ନାଚାନ୍ତି ବିଜେ କରିସାରିଛନ୍ତି । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହାଲୀଳାରେ ସାମିଲ ହେବାପାଇଁ ପୁରୀ ବଡ଼ବାଣ୍ଟ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠିଛି । ଏହା ସହ ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀ, ସବୁ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱର ଅନେକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଏହି ମାନବୀୟ ଲୀଳାରେ ମଧ୍ୟ ସାରା ଦୁନିଆଁ ସାମିଲ ହୋଇଛି । ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରାର ପବିତ୍ର ଅବସରରେ ସାତେ ଚାରି କୋଟି ଓଡ଼ିଆ ତଥା ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜ ଭପରେ ମହାପ୍ରଭୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ବର୍ଷା କରନ୍ତୁ ଏହା ହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଏବଂ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ସାମୁଦ୍ରେ ପ୍ରବଳ ଜନସମାଗମ । ଏହା ସହ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଘଟଣାକ୍ରମରେ ଦକାତକଦ୍ୱାରା ତିନି ଜଣ ଭକ୍ତଙ୍କର ଜୀବନଦୀପ ଲିଭିଯିବା ଘଟଣା ଆପଣମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ବ୍ୟଥିତ କରିଛି । ସବୁ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ପରି ସେଦିନ ମୁଁ ବି ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲି । ଆପଣମାନଙ୍କ ମନରେ ଯେଉଁ ଦୁଃଖ ଓ ଯସଶା ଥିଲା ମୋ

ମନ ବି ଠିକ୍ ସେମିତି ଦୁଃଖ ଓ ଯଶଶରେ ଜଳିଗିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଦିନ ମୁଁ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକରମୁଖ ତଥା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଗଣିତ ଭକ୍ତମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲି । ଯେ କେହି ବି ଏହି ଜୀବନହାନି ପାଇଁ ଦାୟୀ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହେବ ବୋଲି ମୋର ପ୍ରିୟ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲି । ଜୀବନହାନିର କ୍ଷତିପୂରଣ ଅର୍ଥ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି ତିନି ପରିବାର ପାଖରେ ମୋ ମହିମଣ୍ଡଳର ସହଯୋଗୀଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସାକ୍ଷାତ କରି ସାର୍ଥକୀ ଦେବା ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲି । ଏହା ସହ ପରିଶ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ସହାୟତା ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତିନି ପରିବାରର ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ଓ ନିଜର ପରିଜନଙ୍କୁ ହରାଇବାର କଷ୍ଟକୁ ତ କେହି ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏହି ପରିବାରର ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖର ଘଡ଼ିରେ ମୁଁ ଓ ମୋ ସରକାର ଛିଡ଼ା ହେବା ଆମର ପରମ ଦାୟିତ୍ୱ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବରେ ନେଇଛୁ । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ କିଛି ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବଦଳି, କିଛିଙ୍କୁ ନିଲମ୍ବନ କରିଛୁ । ଏହି ଘଟଣାର ପ୍ରଶାସନିକ ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସହ ଆସନ୍ତା ମାସେ ଭିତରେ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଦେବା ପାଇଁ ମୁଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି । ସେ ଦିନ ବି କହିଥିଲି ଆଜି ପବିତ୍ର ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ଅବସରରେ ପୁଣି ଥରେ ଦୋହରାଇଛି । ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଆସିବା ପରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚଳମା କରି ଏହି ଅଭରଣ ପାଇଁ ଯାହାର ବି ଅବହେଳା ଦାୟୀ ସେ ଯିଏ ବି ହୁଅନ୍ତୁନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବିରୋଧରେ କଠୋର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯିବ । ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକରମୁଖ ଜଗତର ନାଥ । ସେ ବିଶ୍ୱନିୟତା । ସମଗ୍ର ମାନବଜାତି ର ଦେବତା । ମାତ୍ର ପୁରୀ ନାଳୀଚକ ଧାମକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଦିବାସୀ ଶରବ ରାଜା ବିଶ୍ୱାସସ୍ପନ୍ନ ଦ୍ୱାରା ସେ ହେଉଥିଲେ ପୂଜିତ । ବଣଜଙ୍ଗଲର ଫ କମ୍ପୁଳ ସହ ଆଦିବାସୀ ସମାଜର ଭକ୍ତି ଓ ଭାବରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଉଥିଲେ ବିଶ୍ୱନିୟତା । ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀମାନ ବନବାସ ସମୟରେ ଶବରୀ ମାତାର ଆତିଥ୍ୟକୁ ଖାଲି ସ୍ୱୀକାର କରି ନଥିଲେ, ବରଂ ଜଣେ ଆଦିବାସୀ ବୃଦ୍ଧା

ଖଗମିଠା ଫଳ ବାଛିବା ପାଇଁ ପାଟିରେ ଚାଖି ନିଜ ଭକ୍ତିଷ୍ଟକୁ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଖୁଆଇ ଦେଉଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଭଗବାନ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପରମ ତୃପ୍ତିରେ ଗ୍ରହଣ କରି ଶବରୀ ମାତା ଉପରେ ଆଶୀର୍ବାଦର ବର୍ଷା କରିଥିଲେ । ସେମିତି ଆମ ଆସ୍ଥା ଓ ବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରତୀକ ଆମର ମାନବତା ଗୁରୁଦାର । ପଞ୍ଚସଖ ଶରୀରରେ ଆମର ଅମର କବି ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରୀର ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବ । ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଆମର ପରିବାରମାନଙ୍କରେ ଆଜି ବି ନିଷ୍ଠା ଓ ଭକ୍ତିର ସହ ପାଳନ କରାଯାଏ । ସ୍ୱୟଂ ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରୁ ବାହାରି ଆମ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତଥାକଥିତ ନୀତି ଜାତିର ଶ୍ରୀୟାର ଆତିଥ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ବା ନୀତି ଜାତି ନୁହେଁ, ବରଂ ମା ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଭକ୍ତି-ଭାବ ଓ ସୁଛତା ଅଧାରରେ ନିଜେ ଆତିଥ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ପରିବାର ନିରୁପଣ କରିଥିଲେ । ସମୟଚକ୍ରରେ ମୋ ଭଳି ଜଣେ ଗରିବ ଆଦିବାସୀ ପରିବାରରୁ ଆସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସାରା ଓଡ଼ିଶାର ବିକାଶ ଓ ଅଗ୍ରଗତି ତଥା ସୁଭିମାନ ରକ୍ଷାର ନୁହେଁ । ମୁଁ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର । ମହାପ୍ରଭୁ ହିଁ ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ ମିଳିବା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଛାଇ ବିନା ସମ୍ଭବ ରାଜା । ଉତ୍କଳମଣିଙ୍କ ଭାଷାରେ, “ଉତ୍କଳେ ନେତାର ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ, ଉତ୍କଳର ନେତା ସ୍ୱୟଂ ନାରାୟଣ ।” ମୁଁ ଜାଣିଛି ମୋତେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ବିନା ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଚଳାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ମିଳିନାଥା । କିନ୍ତୁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସାମୁଦ୍ରେ ଦକାତକଦ୍ୱାରା ପୃତ୍ୟୁର ଦାୟିତ୍ୱ ମୁଁ ହଟି ପାରିବି ନାହିଁ । ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକରମୁଖ ଏବଂ ତାଙ୍କର କୋଟିକୋଟି ଭକ୍ତ ମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ । ମୁଁ ଆଦିବାସୀ । ପଡ଼ି-ଉଠି ଜୀବନ ସଂଘର୍ଷ କରି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ କାରଣରୁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରଗତିର ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ଆମେ ସଫଳ ହେବା, ଏହା ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ । ପବିତ୍ର ବାହୁଡ଼ାଯାତ୍ରାର ଶୁଭ ଅବସରରେ ଓଡ଼ିଶାର ମୋ ପ୍ରିୟ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଶୁଭ ଖବର ଜଣାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ୨୦୨୫-୨୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ତିନି ମାସରେ ଓଡ଼ିଶା ବେସରକାରୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାରା ଦେଶରେ ରେକର୍ଡ କରିଛି । ଏହି ତିନିମାସରେ ସାରା ଦେଶରେ, ଅର୍ଥାତ ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ସବୁ ରାଜ୍ୟରେ, ୩.୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ହୋଇଛି । ଏଥିରୁ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଭାଗରେ ୧୪ ଲକ୍ଷ କୋଟି ପଡ଼ିଛି । ଯଦି ସାରା ଦେଶକୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କାର ପୁଞ୍ଜି ଆସିଛି ଦେଶର ଓଡ଼ିଶା ଛାଡ଼ି ସବୁ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ପ୍ରଦେଶକୁ ୬୦ ଟଙ୍କା ଗଲା ବେଳେ କେବଳ ଓଡ଼ିଶାକୁ ୪୦ ଟଙ୍କା ଆସିଛି । ଆମର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀଜୀଙ୍କର ପୂର୍ବୋଦ୍ଦେଶ ଯୋଜନାରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ସହିତ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ ଲାଭ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ଉତ୍କର୍ଷ ଓଡ଼ିଶା ଓ ପ୍ରବାସୀ ଭାରତୀୟ ଦିବସ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆୟୋଜନ କରି ଏଠାରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ପାଇଁ ମୋଦୀ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ଖାଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନୁହେଁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ତ୍ରୟ ମାସରେ ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର ପୁଞ୍ଜି ଆକର୍ଷଣରେ ଏକ ନୟର ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ଉଭା ହେବା- ଓଡ଼ିଶା ଯେ ନୂଆ ସରକାରର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଠିକ୍ ଦିଶା ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ନୀତିର ଆଧାରରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି । ମହାପ୍ରଭୁ ଗରିବ ତଥା ଆଦିବାସୀ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତଥାକଥିତ ଜାତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସବା ତଳ ପାହାଚର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଓ ଗରିବଙ୍କର ଦେବତା । ତାଙ୍କ ମହାପ୍ରସାଦ ବିତରଣର ସ୍ଥାନ ଆମର ବଜାରରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତର ଭେଦଭାବ ନାହିଁ । ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ, ଧର୍ମ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ

ଦର୍ଶନ ଦେଇ ଜନସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଏକାକାର ହେବାପାଇଁ ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଛାଡ଼ି ବଡ଼ବାଣ୍ଟକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ଆମର ମହାବାହୁ । ଆମର ବିଶ୍ୱାସ ରଥାରୁଡ଼ି ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କର ସୂର୍ଯ୍ୟ-ଚନ୍ଦ୍ର ଭଳି ବେନି ନୟନକୁ ଅନାଇ ଭାବବିହ୍ୱଳ ହେଉଥିବା ଭକ୍ତର ସବୁ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ହରନ୍ତି କଳାଠାକୁର । ହେ ମହାବାହୁ । ଓଡ଼ିଆ ଜାତିକୁ ଆପଣ ଚଳୁ ଉନ୍ନତ କରିଆନ୍ତୁ । ଆଜି ଆମେ ଅଛୁ । ଏ ନଶ୍ୱର ସଂସାରରେ ପିଢ଼ି ପରେ ପିଢ଼ି ଆସିବ ଓ ଯିବ; କିନ୍ତୁ ଆପଣ କାହିଁ କେଉଁ ଅନାଦି ଅନନ୍ତ କାଳରୁ ଅଛନ୍ତି । ଆଉ ଅନାଦି- ଅନନ୍ତ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବେ । ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରେ ଆମେ ଆମ ଜୀବନଶାରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ କେବଳ ଭାରତରେ ନୁହେଁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱର ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସବୁଠୁ ଆଗ୍ରା ଲୁକ୍ଷ ଭାବରେ ଗଢ଼ି ଚୋଲିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁ । ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରେ କେବଳ ଶରୀରୀ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆ ସାଧବପୁଅ ପୁରୀ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ କରି ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଗତିର ଶୀର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚାଇଥିଲେ । କେତେବେଳେ ଆଗରେ ତ କିଏ କେତେବେଳେ ସମୟର ଚକ ଗଢ଼ୁଛି । ଆପଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ କିଏ ପଛରେ । ଆମେ ଦିନରାତି ଯୋଜନାବଦ୍ଧ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଆମ ପଥକୁ ସୁମାର କରିବ । ଆମ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନର ଗହେ ବର୍ଷ ୨୦୩୬ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଆମ ବିକଶିତ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱପ୍ନ ସାକାର ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆପଣ ଅମାପ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ, ସୁଦୀର୍ଘ ବେଳାମୁନି, ଜଳସମ୍ପଦ, ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ ତଥା ପରିଶ୍ରମୀ ଓ ବୁଦ୍ଧିମାନ ମାନବ ସମ୍ବଳ ଦେଇଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ପାଖରେ ଯେଉଁ ସମ୍ବଳ ଅଛି ଦେଶର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ରାଜ୍ୟ ପାଖରେ ନାହିଁ ସାଧ୍ୟପାଦନ ନାହିଁ ଓ ହେ ମହାପ୍ରଭୁ- ଓଡ଼ିଶା ଧନୀ, ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଗରିବ । କେତେଦିନ ଏହି ଲାଞ୍ଛନା ଓ ଅପମାନ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ମୁଁ ଆଦିବାସୀ-ଗରିବ ପରିବାରରୁ ଆସିଛି । ଗରିବର କଷ୍ଟକୁ ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇ ନିଭେଇ ଆସିଛି । ମହାପ୍ରଭୁ, ଆପଣ ଜଗତର ନାଥ । ଗରିବର ଦେବତା । ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରଗତିର ଶୀର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ରଖି ଯୋଜନା କରିଛୁ । ଆପଣ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ ।

Socio-Cultural Significance of the Car Festival

Dr. Soma Chand

The concept of Car festival and Lord Jagannath is very much synonymous with Orissan society and culture. It constitutes a very important aspect of Hindu religious thought, customs and beliefs. No doubt, it had its origin in the soil of Orissa but at present different parts of the globe have come under its charismatic influence. The car festival needs no description as it has mingled with our emotional as well as sentimental thoughts so to say it has become the blood of our being. Since time immemorial the concept has spread its all-pervasive appeal over innumerable hearts. The reference to car festival is very much present in the ancient Hindu scriptures like Narada Purana, Skanda Purana, Padma Purana, Suta Samhita etc. Even the genesis of the Lord has got much relation with Vedic rituals and ceremonies. Thus, Lord Jagannath and his car festival with deep historical pedigree have permeated the socio-cultural altar of the society with customary rites, traditional touch and spiritual heritage. The Lord of the universe has manifested himself in different names. He is Keshab in Mathura, Madhav in Prayag, Madhusudan in Mandar, Padmanav in Anandaranya, Vishnu in Vishnukanchi, Hari in Mayapur. But in the Eastern Coast of India in Puri, He is Jagannath, the overlord. The very name has its implication being the Supreme Master, the Utterance of whom leads to salvation of the soul or Moksha. The Car Festival being the greatest festival of the Lord is but another way to emancipate the human being from material bondage. Rightly it has been mentioned :

Dole tu dolagovindam
Chape tu Madhusudanam
Rathe tu Bamanam drustva
Punarjanmam na vidyate.
(It means the soul attains eternal salvation if one comes across the sight of Dolagovinda playing holi, Madhusudan enjoying a boat-ride and Jagannath moving in His Chariot.) The Car Festival besides its deep religious sanctity, spiritual appeal, aesthetic glamour has deep-rooted influence in the socio-cultural trend of Orissa. As a matter of fact, the festival symbolises 'confluence of all religions', for the presiding deity of the Car Festival, various religious sects like the Saivas, the Shaktas, the Vaishnavas, the Ganapatyas the tribals, the Buddhists, the Jains and the Muslims alike are none else but the sons and daughters of the same Almighty who has manifested Himself in vary many ways through vary many forms. Jagannath is the unique example where the Lord comes out of the sanctum sanctorium to meet his devotees irrespective of caste, colour or creed distinctions. He gives his benign presence to the assembled by showering His blessings of peace, love and harmony among all. This very magnanimity and universalism of Lord Jagannath are the cardinal significance of the Car Festival for common ordinary human beings. The festival has amply influenced our socio-cultural heritage. As we know the specific date of the

festival is the second day of the bright fortnight of the month of Ashada (around June 15th to July 15th). Indeed, it is regarded as a very auspicious day with specific Puja and fasting. The entire day is marked by devotional flavour of worshipping the Lord, singing and listening to Jagannath Janana, Bhajana and doing Samkirtan etc. Even those who fail to attend the festival observe it in their respective places of worship even in their own spheres to the maximum limit. The festival is a universal one. Here the untouchables, the social outcastes, the downtrodden mingle together with the so-called upper castes at Badadanda. The system of Chhera-Panhara done by the Gajapati kings of Orissa reminds us of Rajadharma for the service of god and man. Thus, the concept that king as the first among the equals gets strengthened. One of the most unique features of the festival lies in the presence of brothers and sisters in the car. The love and affection of the elders for the younger sister is typically presented in the festival setting aside the claim of wife and other family members. Rightly it has been mentioned, "of all Hindu shrines, the temple of Jagannath (Lord of the Universe) in Orissa is undoubtedly the most famous. From very early times, we have detailed descriptions of the temple, the vast concourse of people who attend the annual festival and the ponderous cars of Jagannath and His brother and sister drawn by the pilgrims to his country house." The peculiarities of the three cars in other ways represent the other aspects of human life especially Sattva, Tama and Raja. The car of Balabhadra popularly known as Taladhvaja consists of fourteen wheels is decorated with blue and red clothes, ploughs, bunch of corn and Purna Kumbha (full pitcher). The car represents creativity and agriculture that are the root cause of human prosperity. It symbolises the royal qualities of human life or Rajabhava. The twelve wheeled Darpadalana of creativity inaugurated by elder brother Balabhadra. The sixteen wheeled Nandighosh chariot of Lord Jagannath is represented by Sattvabhava or serene and holistic qualities covered with yellow clothes. The Lord is the master of Sohala kala or all sixteen qualities needed for human life - hence sixteen wheels. Again the word Nandighosh consisting of two syllables (Nandi + ghosh) meaning happy journey in other words the car festival stands for journey of happiness, journey of devotion,

journey of trances amidst the all-pervading fervour of the Lord. In addition, the car festival of the Lord has manifested itself in the realm of architecture. The concept of a chariot drawn by the horses driven by the charioteers has been duely represented at Konark. Here the entire structure is conceived in the form of a chariot for the worship of Sun god. In Hampi Vijaynagar we find a similar Rath or chariot type structure with happy reminiscences of Jagannath's car. Thus, the popularity of the car festival especially among the artisan class of the society has been indirectly strengthened. The car festival has its reflections in other ways also. The observance of Rukuna Rath for Lord Lingaraja in Bhubaneswar on the eighth day of the bright fortnight of Chaitra, Vairabha Yatra in the temples of Nepal, Matsyendra Yatra of the Buddhists in the month of Chaitra are the brilliant examples to be cited in the said context. Even the ancient Chinese traveller Fa-hi-en has referred to the car festival of the Buddhists in Khotan and Central Asian territories. In Srilanka, the teeth of Lord Buddha is put in a casket.

It is placed in a chariot which is pulled by the devotees. It is annual phenomena of the Buddhists. All these performances come under the cultural significance of Jagannath's heritage. The car festival has its tremendous impact in enriching Oriya literature. Lord Jagannath and Purushottam Kshetra being the pivot of Orissan society and culture, prayers, hymns, devotional songs, scriptures, mythologies, typical Orissan dances have evolved centering round the Lord and His abode through the ages. The poets, writers, singers and dancers have made their immortal contributions aiming at the significance of car festival. Mention may be made of Dinakrushna, Sadananda, Kavisurya Baladev Rath, Gourcharan, Banka Das, Jadumani, Hadidas, Abhimanyu Samanta Singhar, Jayadev, Salbeg et.al. who through their emotional creations have strengthened the lyrical tradition of Oriya literature. The socio-cultural significance of the car festival is vast and extensive which is difficult to be adjusted in this small article. The festival is an institution by itself. Its genesis, growth, spread, implication and magnificence are but the reflections of spiritual, metaphysical universal catholicism of our socio-cultural heritage. The various names of the festivals like Ghosha Yatra, Srigundicha Yatra, Patitapabana Yatra, Adapa Yatra, Dasavatara yatra are the other ways of index of its multifarious significance. Thus, the car festival needs no description. Its impact on Oriya society and culture is simply obvious. It is felt and realised in all courses of our actions in various walks of life.

Lecturer, Department of History, R.D. Women's College, Bhubaneswar.

ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରାର ଅନନ୍ୟ ବିଧି : ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ

ପ୍ରାଚୀନ ସମୟରୁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯାନି ଯାତ୍ରା ପାଳନ ଅବସରରେ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ନୀତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ବିଶେଷ ନୀତି ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ନାନ ଯାତ୍ରା(ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା) ଦିନ ରତ୍ନସିଂହାସନରୁ ପହଞ୍ଚି ବିଜେ ପୂର୍ବରୁ, ରଥଯାତ୍ରା ଦିନ ଅଣସର ପିଣ୍ଡରୁ ରଥକୁ ପହଞ୍ଚି ବିଜେ ପୂର୍ବରୁ, ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ଦିନ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ସିଂହାସନରେ ପହଞ୍ଚି ବିଜେ ପୂର୍ବରୁ, କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଓ ବଳଭଦ୍ର ଜନ୍ମ ଉତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷେ ସମୁଦାୟ ପାଞ୍ଚଥର ଏହି ବିଶେଷ ନୀତି ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷାବୋଷ, ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଶରୀରକା, ପୁରୀବୋଲି ଓ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶରକୋଷ ଇତ୍ୟାଦି ଗୁରୁମାନଙ୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ପ୍ରକାରେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବା ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ଅର୍ଥ ମଙ୍ଗଳାକାମନା କରି କରାଯାଉଥିବା ବିଧି । ଏଥିରେ ଷୋଡ଼ଶ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଭିମନ୍ବିତ କରାଯାଇ (ଦେବତା, ରାଜାଦିଙ୍କୁ) ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍କଳ ରାଜ୍ୟର ପରମ୍ପରାରେ ରାଜାମାନେ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ ଓ ଯଜ୍ଞାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ମଙ୍ଗଳ କର୍ମରେ କରାଯାଉଥିବା ବିଧି ‘ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବା ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ’ ନାମରେ ଅଭିହିତ ଅଟେ । ସେପରି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାବିଗ୍ରହଙ୍କର ପହଞ୍ଚି ବିଜୟର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ବୈଦିକ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ନୀତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ -

“ଅଥାୟତ୍ତସ୍ମିନ୍ ବିଧିନା ମଙ୍ଗଳାରୋପଣଂ ହରେଃ ।
ଅଗ୍ନିଶର୍ମା ବଳସ୍ୟାପି ବ୍ରହ୍ମା ଦେବ୍ୟାଃ ସମୀରରେଃ ॥”
ମଙ୍ଗଳାରୋପଣର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅର୍ଥରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି ଯେ, ବିବାହ ଓ ବ୍ରତ କର୍ମର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କର୍ମ । ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କର୍ମ ଯାହା ହୋଇସାରିଲା ପରେ ଅଶ୍ୱୈରୁଦି ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ବିବାହ, ବ୍ରତ ଆଦି କର୍ମ ବନ୍ଦ ହୁଏନାହିଁ । ସେହିପରି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପରମ୍ପରାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେବକମାନଙ୍କ ‘ଶାନ୍ତିବନ୍ଧା’ ଦିନ ତାଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଗୃହରେ ପୁରୋହିତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବିଧି କରାଯାଇଥାଏ । ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବା ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ନୀତିରେ ସାଧାରଣତଃ ଗଙ୍ଗାମାତି, ଦୀପ, ଶ୍ରୀଫଳ ଦୁର୍ଗା, ଗୋରଚନା, ପୁଷ୍ପ, ଦର୍ପଣ, ଦଧି, ଶ୍ୱେତ ସୋରିଷ, ବସ, ଅଳଙ୍କାର, ଅକ୍ଷତ, ବରକୋଳି ପତ୍ର, ଚନ୍ଦନ, ସିନ୍ଦୂର ଆଦି ଦ୍ରବ୍ୟରେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ । (ପୂ.ଭା- ପୃ.୬୧୧୧, ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସ୍ୱତ୍ୱଲିପି, ପୃ. ୮୭) । “ଭୂମିଂ ଦୀପଂ ଫଳଂ ଦୁର୍ଗାଂ ପୁଷ୍ପଂ ଗୋରୋଚନଂ ତଥା ଦର୍ପଣଂ ଦଧିଂ ବିଶାଧିଂ ଘୃତଂ ବସମଳଂ କୃତ୍ୱ ଅକ୍ଷତଂ ବରଦୀପତ୍ରଂ ସିନ୍ଦୂରଂ ଗନ୍ଧମେବ ଚ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣେ କୃତ୍ୱାଦିନୀଦି ବେଦମନ୍ତରେ ॥” ସାଧାରଣତଃ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସବଦିନେ ମଙ୍ଗଳ ମନାସ କରାଯାଇ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ବିଧି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଦିନ ସକାଳ ଧୂପ ଖେତେଡ଼ି ଭୋଗ ସରିବା ପରେ ସୁଧ ସୁଆର ତିନି ବାଡ଼ରେ ତିନୋଟି ପିତଳ ଚଟାରେ ମୁଦୁଳି ଠାରୁ ଅପର ଗୁଣ୍ଡି ପାତ୍ର ସଳ ନେଇ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ଜିନିଷର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତି । ପୂଜାପଣା, ପତି ମହାପାତ୍ର ଓ ମୁଦିରସ୍ତ ସେବକ ଆସି ତିନି ବାଡ଼ରେ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ କରିଥାନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟତଃ ପୂଜାପଣା ସେବକ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବାଡ଼ରେ, ମୁଦିରସ୍ତ ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ବାଡ଼ରେ ଓ ପତି ମହାପାତ୍ର ଦେବୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ବାଡ଼ରେ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ କରିଥାନ୍ତି । ଗରାବତ୍ତ ସେବକ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ଜିନିଷତମାନ ନୀତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବକଙ୍କ ହସ୍ତକୁ ବଢ଼ାଉଥାନ୍ତି । ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ସମୟରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଥୁଆର, ଭଣ୍ଡାର ମେଳାପ, ଝଙ୍ଗୁଡ଼ା ମେଳାପ, ଛାମୁ ଦିହୁଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ସେବକମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଉଚ୍ଚ ବିଶେଷ ନୀତିରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ ବାଡ଼ଗୁଡ଼ା ଦଇତା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଗରୀ ଦଇତା ଓ ଖୁଣ୍ଟିଆ ସେବକ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ନୀତି ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହି ନୀତି ସମୟରେ କାହାଲିଆ ସେବକ ବିଜେ କାହାଲି ବା ବାର କାହାଲି ବାଦ୍ୟ ବିଜୟ କରନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଦିନ ବିଶେଷ ବିଜୟ ନୀତି ସମୟରେ ୫୮ ଥର କାହାଲି କାଢିଥାଏ । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ମଙ୍ଗଳାର୍ପଣ ସମୟରେ ୯ ଥର ବିଜେ କାହାଲି କାଢିଥାଏ । ‘ବାମଦେବସଂହିତା’ର ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବିଧି ସମ୍ପର୍କରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଦିନ ପ୍ରାତଃକାଳୀନ ପୂଜା

ସମ୍ପାଦନ ପରେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ଓ ବନ୍ଦାପନା ବିଧି କରାଯିବ । ଯଥା- “ପ୍ରାତଃ ପୂଜନକଂ କୃତ୍ୱାମୁଜ୍ଜ୍ୱଳାରୋପଣଂ ଚରେତ୍ । ବନ୍ଦାପନାଦିକଂ କୃତ୍ୱାୟ ଦେବାଗ୍ରେ କଥୟ ନୃହଂ ॥” (ବା.ସଂ- ୧.୬.୫) ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଦିନ ପ୍ରାତଃକାଳୀନ ପୂଜାମାନନ୍ତର ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ଓ ବନ୍ଦାପନା କରି ରାଜା ଭକ୍ତି ପୂର୍ବକ ବିଗ୍ରହମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇ ନିବେଦନ କରିବେ, ହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ! ପୂର୍ବକାଳରେ ଆପଣ ଆଜ୍ଞା କରିଥିଲେଯେ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିରରେ ଯାଇ ସପ୍ତ ଦିବସ ଅବସ୍ଥାନ କରିବେ । ଏଣୁ ହେ ଦେବ ! ଜଗତ୍କଳ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ବଳଭଦ୍ର ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସହିତ ରଥରେ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଜେ କରନ୍ତୁ । ସେହିପରି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନୀତି ଓ ଉତ୍ସବଦି ପାଳନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନ୍ୟତମ ଗୁରୁ ‘ନୀମାନ୍ତ୍ର ମହୋଦୟ’ର ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ :- “ନିତ୍ୟସ୍ନାନଂ ତତଃ କୃତ୍ୱାୟ ପ୍ରାତଃ ପୂଜାଂ ତଥା ଚରେତ୍ । ପୂଜାନ୍ତେ ତତ୍ତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱ କୃତ୍ୱାୟ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣଂ ନୃହଂ ॥” (ନୀ.ମ- ୧.୬.୩) ଅର୍ଥାତ୍, ପୂଜାପତି ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ୱୟଂ ରାଜାକୁ କହିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଦିନ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସ୍ନାନ ଓ ପ୍ରାତଃକାଳୀନ ପୂଜା କରିବ । ହେ ନୃପ ! ପୂଜା ପରେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ କରିବ । ଏହାପରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କମନେ ମହାବିଷ୍ଣୁ

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଯଥାବିଧି ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରିବେ । ତାହାପରେ ରାଜା ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ପରମ ଭକ୍ତି ସହକାରେ ଠାକୁରମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇ ନିବେଦନ କରି କରିବେ, ହେ କୁଣ୍ଡାପତି ! ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ! ହେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହକାରି ଗୋଷ୍ଠୀପତି ପାଇଁ ଆୟୋଜିତ ଉତ୍ସବକୁ ଆପଣ ଆପଣ ଲୀଳା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗମନ କରନ୍ତୁ । ଏଥିରୁ ଅନୁମିତ ହୁଏ ଯେ, ବାମଦେବସଂହିତା ଓ ନାଳାଦ୍ରିମହୋଦୟ ରଚନାର ଯଥେଷ୍ଟ ପୂର୍ବରୁ ରଥ ଯାତ୍ରାରେ ମହାପ୍ରଭୁମାନଙ୍କ ବିଶେଷ ନୀତିରେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବିଧି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ମଙ୍ଗଳାରୋପଣ ବିଧି ସମ୍ପର୍କରେ କାଶ୍ୟପସଂହିତା ଓ ପାରସରଗୁପ୍ତସ୍ତୁତ୍ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଯଥା :- “ଭୂମିଦୀପଂ ଫଳଂ ଦୁର୍ଗାଂ ପୁଷ୍ପଗୋରୋଚନଂ ତଥା ଦର୍ପଣଂ ଦଧିଂ ବିଶାଧିଂ ଘୃତଂ ଝସାବୟେତ୍ କୁମାରଂ ଅନୁଂସୃଷ୍ଠଂ ତଥା ବସଂ ଗନ୍ଧଂ ଚୈବ ସମର୍ପୟେତ୍ ॥” ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବାଷ୍ପାଦି ଦ୍ୱାରା ସଂସ୍କାର କରି ସମର୍ପଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ସମର୍ପଣ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଜଳରେ ହସ୍ତ ପ୍ରଷାଳନ କରାଯିବ । ୧. ଭୂମି (ଗଙ୍ଗାମୁଖିନୀ-ଲୀଳା) ମନ୍ତ୍ର- “ଓଁ ଭୂରସି ଭୂମିରସ୍ୟାଦିତିରସି ବିଶ୍ୱାୟା ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୂବନ୍ୟାଧା ଧର୍ମା । ପୃଥିବୀଂୟଂ ପୃଥିବୀଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱାୟ ପୃଥିବୀଂ ମାହିର୍ଣ୍ଣୁଷାଂ ॥” (କାଶ୍ୟପସଂହିତା- ୧.୫.୮୮) ୨. ଦୀପ (ଦର୍ଶନ) ମନ୍ତ୍ର- “ ଓଁ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସୋ ଜାତୟଃଷୋଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଜାୟତ । ଶ୍ରୋତାଓ ବାୟୁଃ ପ୍ରାଣଃ ମୁଖାଦଗ୍ନିର ଜାୟତ ॥” (କାଶ୍ୟପସଂହିତା- ୩.୫.୧୨) ୩. ଶ୍ରୀଫଳ (ନାରିକେଳ) (ଲୀଳା) ମନ୍ତ୍ର- “ ଓଁ ଯାଃ ପରିକର୍ମାଣାଂ ଅଫଳା ଅପୁଷ୍ପାୟାଃ ପୁଷ୍ପାଣାଃ ବୃହସ୍ପତିପ୍ରପୁରୋଽଥା ନୋ ମୁଞ୍ଚନ୍ତୁର୍ଣ୍ଣୁଂ ହସ୍ୟ ॥” (କାଶ୍ୟପସଂହିତା- ୧.୩.୧୦) ୪. ଦୁଧ (ଲୀଳା) ମନ୍ତ୍ର- “ଓଁ କାଷ୍ଠାଚକାଷ୍ଠାଓ ପୁରୋହତୀ ପୁରୁଷଃ ପୁରୋହତୀ । ଏବା ନୋ ଦୃଢ଼େ ପ୍ରତରୁ ହସସ୍ତେଶ ଶତେନ ତ ॥” (କାଶ୍ୟପସଂହିତା- ୧.୪.୨୦) ୫. ପୁଷ୍ପ (ଲୀଳା) ମନ୍ତ୍ର- “ଓଁ ଶ୍ରୀଃ ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଃ ପଦ୍ମାଂ ଅହୋରାତ୍ରେ ପାର୍ଶ୍ୱେନସ୍ତାଶ୍ଚି ଚୂପମଶ୍ୱିନୋ ବ୍ୟାଋମ୍ । ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଶ୍ୟାମ୍ନଫଳ ଜ୍ୟାଷା ସର୍ବଲୋକଂ ମ ଜ୍ୟାଷା ॥” (କାଶ୍ୟପସଂହିତା- ୩.୫.୧୨) ୬. ଗୋରଚନା (ଲୀଳା) ମନ୍ତ୍ର- “ଓଁ ସୁଞ୍ଚିତ୍ରୁପମୁଞ୍ଚୁଃ ଚରଣଂ ପରିତ ସୁଞ୍ଚୁଃ ଗୋରଚନଂ ମୋ

